

Conf. cu originalul

ROMANIA
PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

**COMISIA PENTRU
CONSTITUȚIONALITATE**
Nr. 4c-23/267/2021

**COMISIA JURIDICĂ, DE
DISCIPLINĂ ȘI IMUNITĂȚI**
Nr. 4c-13/273/2021
București, 01.03.2022

**BIROULUI PERMANENT
AL
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Vă înaintăm, alăturat, **RAPORTUL COMUN** asupra *Legii pentru modificarea art.369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal*, în procedură de reexaminare ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr.561 din 15 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1076 din 10 octombrie 2021, transmisă cu adresa nr. **PLx 134/2021** din 22 noiembrie 2021.

PREȘEDINTE

Ringo DĂMUREANU

PREȘEDINTE

Laura – Cătălina VICOL - CIORBĂ

ROMANIA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

COMISIA PENTRU
CONSTITUȚIONALITATE
Nr. 4c-23/267/2021

COMISIA JURIDICĂ,
DE DISCIPLINĂ ȘI IMUNITĂȚI
Nr. 4c-13/273/2022

București, 01.03.2022
PLx 134/2021

RAPORT COMUN

asupra Legii pentru modificarea art.369 din Legea nr. 286/2009
privind Codul penal

În conformitate cu prevederile art.137 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, Comisia pentru constituționalitate și Comisia juridică, de disciplină și imunități au fost sesizate cu **Legea pentru modificarea art.369 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal**, aflată în procedură de reexaminare, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr.561 din 15 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1076 din 10 octombrie 2021, transmisă cu adresa **PLx 134/2021**.

Această Lege, adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată, a fost transmisă spre promulgare Președintelui României la data de 2 iulie 2021.

Președintele României a trimis în data de 22 iulie 2021 o **sesizare de neconstituționalitate** referitoare la prevederile *Legii pentru modificarea art.369 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal*.

Prin sesizarea de neconstituționalitate se apreciază că soluția legislativă criticată aduce atingere atât principiului previzibilității și clarității normelor, așa cum acesta își găsește expresia în prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție și cum a fost dezvoltat în jurisprudența constituțională cât și, pe cale de consecință, prevederilor art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală. De asemenea, s-a apreciat că prin absența oricăror criterii din cele la care face referire actul european a cărui transpunere se urmărește – respectiv: criterii de rasă, culoare, religie, descendență sau origine națională sau etnică – noile prevederi ale art. 369 din Codul penal dobândesc un caracter general, vag, lipsit de claritate și previzibilitate.

În acest sens, s-a considerat că legea criticată este contrară dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție deoarece încalcă principiul securității juridice, ca urmare a lipsei

de claritate și previzibilitate a normei, principiu ce constituie o dimensiune fundamentală a statului de drept, dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție referitoare la statul de drept și la respectarea Constituției și a legilor, soluției instituite de legiuitorul constituant la art. 20 alin. (2) prin raportare la art. 7 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și prevederilor art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală.

Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 561/2021, a admis obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și a constatat că dispozițiile art. I din Legea pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal sunt neconstituționale.

Curtea a reținut că "legiuitorul are îndreptățirea de a plasa protecția constituțională a valorii care nu intră sub incidența penalului în sfera răspunderii civile delictuale", deci, implicit, Curtea a acceptat teza potrivit căreia incidența răspunderii penale este condiționată de o anumită gravitate a faptei sau de un anumit nivel de afectare a valorii protejate prin norma penală.

Curtea a constatat că prin modificarea operată asupra dispozițiilor art. 369 din Codul penal, legiuitorul se limitează la a completa sfera de pericole cu privire la care subiectul activ al infracțiunii incită publicul (adăugând violența) și sfera subiectelor pasive ale infracțiunii (adăugând persoana care face parte dintr-o anumită categorie/grup), fără a circumscrie însă existența elementului material al infracțiunii de incitare la violență, ură sau discriminare anumitor criterii, deci fără a opera o circumstanțiere expresă a temeiurilor care pot determina violența, ura sau discriminarea.

Curtea Constituțională a reținut că ilicitul penal este cea mai gravă formă de încălcare a unor valori sociale, iar consecințele aplicării legii penale sunt dintre cele mai grave, astfel că stabilirea unor garanții împotriva arbitrarului prin reglementarea de către legiuitor a unor norme clare și predictibile este obligatorie.

Curtea a constatat că lipsa unor circumstanțieri cu privire la elementul material și urmarea imediată ale infracțiunii de incitare la violență, ură sau discriminare face dificilă și, uneori, imposibilă delimitarea răspunderii penale de celelalte forme de răspundere juridică, cu consecința deschiderii procedurilor de cercetare penală, trimitere în judecată și condamnare a persoanelor care incită publicul, prin orice mijloace, la violență, ură sau discriminare împotriva unei categorii de persoane sau împotriva unei persoane pe motiv că face parte dintr-o anumită categorie de persoane, indiferent de motivul discriminării sau de intensitatea vătămării. Dispozițiile penale supuse controlului sunt formulate într-un sens larg, ce determină un grad sporit de impredictibilitate, aspect problematic din perspectiva art.7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și din perspectiva altor cerințe fundamentale ale principiului statului de drept, această redactare constituind premisa unor interpretări și aplicări arbitrare/aleatorii.

În ședința din data de 17 noiembrie 2021 Legea a fost adoptată de **Senat**.

Potrivit prevederilor art. 75 din Constituția României, republicată și ale art.92 alin (9) pct.2 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, **Camera Deputaților este Cameră decizională.**

Membrii **Comisiei juridice, de disciplină și imunități** au reexaminat Legea în ședința desfășurată în sistem mixt (fizic/online) din data de **8 februarie 2022.**

Membrii Comisiei juridice, de disciplină și imunități au fost prezenți conform listei de prezență.

Ca urmare a dezbaterilor, membrii Comisiei juridice, de disciplină și imunități au hotărât, cu majoritate de voturi, să supună plenului Camerei Deputaților **adoptarea Legii pentru modificarea art.369 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal**, aflată în procedură de reexaminare ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 561 din 15 septembrie 2021, cu amendamentele admise redată în Anexa nr. 1 care face parte integrantă din raport. Amendamentele respinse sunt redată în Anexa nr. 2.

Membrii **Comisiei pentru constituționalitate** au examinat Legea, Decizia Curții Constituționale nr. 561/2021 și documentele anexate, în ședința din data de **1 martie 2022.**

Din numărul total de 13 membri ai Comisiei pentru constituționalitate au participat la ședință 8 deputați.

În urma dezbaterilor, membrii comisiei au hotărât cu majoritate de voturi însușirea raportului preliminar transmis de Comisia juridică, de disciplină și imunități asupra *Legii pentru modificarea art.369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal*, **cu amendamentele admise și respinse redată în Anexa 1 și Anexa 2 la raport.**

Membrii celor două comisii propun plenului Camerei Deputaților **adoptarea Legii pentru modificarea art.369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal**, **cu amendamentele admise** redată în Anexa nr. 1 care face parte integrantă din raport. **Amendamentele respinse** sunt redată în Anexa nr. 2.

În raport cu obiectul și conținutul său, actul normativ face parte din categoria **legilor organice.**

PREȘEDINTE
Ringo DĂMUREANU

PREȘEDINTE
Laura – Cătălina VICOL - CIORBĂ

SECRETAR
Laurențiu-Nicolae CAZAN

SECRETAR
László-Zsolt LADÁNYI

AMENDAMENTE ADMISE

Nr. crt.	Text Lege în vigoare Legea nr. 286/2009 privind Codul penal	Text trimis spre promulgare	Text adoptat de Senat după reexaminare	Amendamente (autor amendament)	Motivare
1.		Lege pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal	Lege pentru modificarea art.369 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal	Nemodificat	
2.		Art. I. – Articolul 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:	Art. I.- Articolul 369 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:	Art. unic. - Articolul 369 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins: <i>Autor: Comisia juridică, de disciplină și imunități</i>	S-a renumerotat ca articol unic, ca urmare a eliminării articolului II.
3.	Art. 369: Incitarea la ură sau discriminare publicului, prin orice mijloace, la ură sau discriminare împotriva unei	Incitarea la violență , ură sau discriminare publicului, prin orice mijloace, la violență , ură sau discriminare împotriva	Incitarea la violență, ură sau discriminare publicului, prin orice mijloace, la violență, ură sau discriminare împotriva unei	Incitarea la violență, ură sau discriminare publicului, prin orice mijloace, la violență, ură sau discriminare împotriva unei	

Nr. crt.	Text Lege în vigoare Legea nr. 286/2009 privind Codul penal	Text trimis spre promulgare	Text adoptat de Senat după reexaminare	Amendamente (autor amendament)	Motivare
	categorii de persoane se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.	unei categorii de persoane sau împotriva unei persoane pe motiv că face parte dintr-o anumită categorie de persoane se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă	categorii de persoane sau împotriva unei persoane pe motiv că face parte dintr-o anumită categorie de persoane definită pe criterii de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie ori apartenență politică, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA ori pentru alte criterii de același fel , considerate de făptuitor drept cauze ale inferiorității unei persoane în raport cu celelalte se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.	categorii de persoane sau împotriva unei persoane pe motiv că face parte dintr-o anumită categorie de persoane definită pe criterii de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie ori apartenență politică, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA considerate de făptuitor drept cauze ale inferiorității unei persoane în raport cu celelalte se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă. <i>Autor: dep. Laura Vicol</i>	
4.		Art. II. – Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510	Art. II.-Legea nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu	Art. II – Se elimină <i>Autor: Comisia juridică, de disciplină și imunități</i>	

Nr. crt.	Text Lege în vigoare Legea nr. 286/2009 privind Codul penal	Text trimis spre promulgare	Text adoptat de Senat după reexaminare	Amendamente (autor amendament)	Motivare
		din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I.	modificările și completările ulterioare, precum și cu modificarea adusă prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.		
5.		Prezenta lege transpune art. 1 alin. (1) lit. a) din Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 328 din 6 decembrie 2008.	Prezenta lege transpune art.1 alin.(1) lit.a) din Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr.328 din 6 decembrie 2008.	Nemodificat	

AMENDAMENTE RESPINSE

Nr. crt.	Textul proiectului de lege Legea reexaminată de Senat	Amendamente	1.Motivare pentru susținerea amendamentului 2.Motivare pentru respingerea amendamentului	Cameră Decizională
1.	<p>Incitarea la violență, ură sau discriminare</p> <p>Art. 369. - Incitarea publicului, prin orice mijloace, la violență, ură sau discriminare împotriva unei categorii de persoane sau împotriva unei persoane pe motiv că face parte dintr-o anumită categorie de persoane definită pe criterii de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie ori apartenență politică, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA ori pentru alte</p>	<p>Art. 369. Instigarea publică la violență sau ură</p> <p>Instigarea publică la violență sau la ură împotriva unui grup de persoane sau a unui membru al unui astfel de grup definit pe criterii de rasă, culoare, religie, descendență sau origine națională sau etnică se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.</p> <p><i>Autor: dep. Georgel Badiu, dep. Ringo Dămureanu, dep. Raisa Enachi Grup parlamentar AUR</i></p>	<p>1. Forma adoptată de Senat nu corespunde exigențelor statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 561/2021. De aceea pentru transpunerea conformă a Deciziei - cadru nr. 2008/913/JAI a Consiliului, se impune preluarea ad literam a art. 1 alin. (1) lit. a) din Decizia - cadru.</p> <p>2. S-a respins prin vot.</p>	Camera Deputaților

	<p>criterii de același fel, considerate de făptuitor drept cauze ale inferiorității unei persoane în raport cu celelalte se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.</p>			
2.		<p>Art. 369. - Incitarea publicului, prin orice mijloace, la violență, ură sau discriminare împotriva unei categorii de persoane sau împotriva unei persoane pe motiv că face parte dintr-o anumită categorie de persoane definită pe criterii de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.</p> <p><i>Autor: Grupul parlamentar USR</i></p>	<p>1. 2. S-a respins prin vot.</p>	<p>Camera Deputaților</p>